

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Lahtela, U., Tauriainen, P., & Kaikkonen, M. (2022). Osallisuus ikääntyneiden asumispalveluissa. *Vanhustyö*, (3), 12–13.

PLEASE NOTE: This is a self-archived version of the original article.

Please cite the original version:

Lahtela, U., Tauriainen, P., & Kaikkonen, M. (2022). Osallisuus ikääntyneiden asumispalveluissa. *Vanhustyö*, (3), 12–13.

Osallisuus ikääntyneiden asumispalveluissa

Tärkeä laadun elementti vanhuspalveluissa on asiakkaiden osallisuuden toteutuminen. Vahvistamalla vanhuspalveluiden henkilöstön osaamista asiakkaiden osallisuuden tukemisessa, on mahdollista kehittää asiakastytyvyyttä ja henkilöstön hyvinvointia.

Teksti: Ulla Lahtela, Pasi Tauriainen ja Mervi Kaikkonen – Kuva: Tiina Pesonen

Osallisuuden kokemus on suoraan yhteydessä ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Iäkkäiden osallisuus vahvistuu tarpeiden mukaisilla palveluilla ja mahdollisuudella osallistua vuorovaikutukseen ympäristön ja muiden ihmisten kanssa. Iäkkäiden osallisuutta edistää autonomian ja voimavarojen tukeminen.

Laatuhoiva -hankkeessa vahvistettiin iäkkäiden osallisuutta tukemalla asumispalveluiden henkilöstön osaamista yhteiskehittämisen menetelmillä. Kehittämiskohteina

olivat henkilöstön valmiudet tukea asiakkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä arjen toiminnoissa sekä henkilöstön verkosto- ja digiosaamisen vahvistuminen asiakkaiden yhteisöllisyyden tukemisessa.

Hoitohenkilöstöllä on osaamista

Hankkeen alussa kartoitettiin osallistuvien asumispalveluyksiköiden henkilöstön vahvuuksia, osaamista ja kehittymistarpeita asiakkaiden osallisuuden tukemisessa. Yksiköissä järjestettiin erilaista toimintaa asia-

kaslähtöisesti. Juhlien, tapahtumien ja retkien suunnittelu ja toteuttaminen yhdessä ja niiden muistelu koettiin mieluisaksi niin henkilöstön kuin asiakkaiden näkökulmasta.

Tärkeäksi koettiin kodinomaisen rauhallisen yhdessäolon ja tuttujen arjen askareiden tuoma turvallisuuden tunne. Yhteisöllinen toiminta edistää ja tukee ikäihmisen osallisuutta. Ikäihmisten palveluissa tämä tarkoittaa usein yhdessäolon ja keskustelumahdollisuuksien luomista. Henkilöstö ko-

ki myös kehittymisen tarpeita toiminnassaan. Tärkeäksi nähtiin kouluttautuminen ja kiinnostuksen ylläpito toimintaan, jotka tukevat asiakkaiden osallisuutta yhteisössä.

Menetelmäpankista ideoita

Hankkeessa koottiin henkilöstön asiantuntemusta tukemaan menetelmäpankki, joka sisältää toiminnallisia menetelmiä arkeen, vinkkejä fyysisen toimintakyvyn edistämiseen ja materiaalia hyvinvointia tukevaan ympäristöön. Menetelmäpankissa on myös muistisairaana kohtamiseen, elämänhistorian kartoittamiseen ja multisensoriseen toimintaa liittyvää materiaalia. Menetelmäpankki sisältää myös linkkejä Hoitotyön tutkimussäätiön ikääntyvien hoitotyöhön liittyviin Hotus-hoitosuosituksiin ja -näyttövinkeihin.

Verkostot vireille

Osallistuvien yksiköiden asiakkaiden yhteisöllisyyttä tukevia verkostoja olivat erilaiset yhdistykset seurakunnat, kunnat, kansalaisopisto ja vapaaehtoiset. Toimintaa oli lähes viikoittain. Toiminnan suunnitelmallisuus, asiakkaiden voimavarojen ja toimintakyvyn huomioiminen toiminnassa nähtiin tärkeäksi. Korona-aikana yhteistyö verkostojen kanssa oli tauolla kaikissa yksiköissä ja tavoitteeksi asetettiin yhteistyön aloittaminen uudelleen korona-ajan jälkeen.

Kokeilukulttuurilla digiosaamista

Henkilöstö kaipasi lisää osaamista toiminnan järjestämiseen etäyhteydessä. Hankkeessa mahdollistui erilaisiin digivälineisiin tutustuminen, joiden avulla voitiin yhteisöllisyyttä ja osallisuutta lisätä myös poikkeavana aikana.

Oppilaitosyhteistyönä toteutettiin mm. etätoimintatuokioita asumispalveluyksiköihin. Henkilöstölle esiteltiin uudenlaisia ratkaisuja, mm. virtuaalidellisuudesta. Palvelutalon asukkaiden kanssa testattiin Paro-robotihyljettä, virtuaalista luontopeliä sekä erilaisen sisällön katsomista isolla näyttöllä. Henkilöstön tarpeiden pohjalta rakennettiin vuoden kestävä digikoulu, jossa saatiin valmiuksia erilaisten digitaalisten sovelusten ja laitteiden käyttöön.

Hyvinvointia asiakkaille ja henkilöstölle

Jokainen haluaa tulla kuulluksi, nähdyksi ja olla osa yhteisöä siinä ympäristössä, jossa asuu. Arvostava, voimavaralähtöinen

ja rinnalla kulkeva kohtaaminen vähentää iäkkään kokemaa yksinäisyyttä ja voimistaa osallisuuden tunnetta. Yhteisöllisten menetelmien osaaminen tukee myös henkilöstön hyvinvointia

Henkilöstön osaamisella ja työhyvinvoinnilla on suuri merkitys asukkaiden osallisuuden tunteen toteutumisessa. Uudet toimintatavat, esimerkiksi kinestetikan hyödyntäminen, lisäävät asiakkaiden osallisuutta ja toimijuutta arjessa sekä lisäävät työn mielekkyyttä ja vähentävät työkuormitusta.

Työn mielekkyyttä ja asukkaiden osal-

lisuutta lisäävät myös erilaiset toiminnot arjessa. Normaalit arjen askareet yhdessä tehtyinä ovat osa osallisuuden kokemuksesta.

Hoitajille tarkoitettu menetelmäpankki lisää toiminnallisuutta arkeen antamalla hoitajille lisää työkaluja aktiivisen arjen luomiseen ja osallisuuden vahvistamiseen. Verkostoitumisella ja digitaalisten apuvälineiden käytöllä voidaan osallisuutta laajentaa omien seinien ulkopuolelle ja näin kokea osallisuutta suuremmissa yhteisöissä - koko yhteiskunnassa. ♥

LAATUA
HOIVATYÖHÖN

Osaamisen ja työhyvinvoinnin edistäminen

LAATUHOIVA- Osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämällä parempaan tulokseen hoivapalveluissa – hankkeen (1.9.2020-31.8.2022) kohderyhmänä ovat ikäihmisille hoivapalveluja tuottavat yritykset ja yhdistyspohjaiset palveluntuottajat Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Meri-Lapin alueella.

Hankkeen tavoitteena on työhyvinvoinnin, työn laadun ja tuloksen parantaminen ikääntyvien palveluja tarjoavissa hoiva-alan organisaatioissa.

Osaamista, työyhteisön voimavaroja ja työntekijöiden osallisuutta vahvistamalla saavutetaan parempaa hoidon laatua ja tuloksellisuutta.

Hankkeen toteuttajia ovat Diakonia- ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Koulutuskuntayhtymä OSAO ja Kajaanin ammattikorkeakoulu.

Hanke on ESR- rahoitteinen. Rahoituspäätöksen on tehnyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

www.laatuhoivatyohon.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

